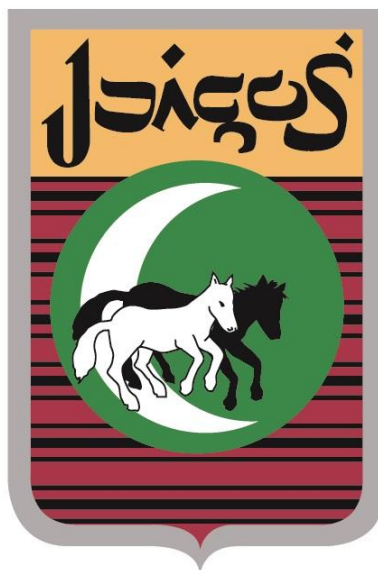

Crònica de les Festes 2025 de la Filà Ligeros
152 anys de la fundació de la Filà

LIGEROS

*Alcoi desperta en abril,
amb pólvora en l'alè
i flors entre tambors
que contenen gestes antigues.*

20 d'abril – La Glòria:

Enguany, 2025, les Festes es celebren en maig a causa de la seua coincidència amb la Setmana Santa. L'acte inaugural, La Glòria, té lloc diumenge 20 d'abril. Un any més, els festers ens reunim, al voltant de les 7 del matí, al Bar-Restaurant “Montecarlo” per a participar en un acte no oficial, “Las Mañanitas”, que es celebra des de 1993: prendre un café, un herbero i unes pastes abans d'anar a la Filà per a esmorzar.

Tot seguit, acompanyem els glorieros: Nando Jerez, Gloriero del carrer, i Víctor Rianza, Gloriero de l'hospital pel pont de Sant Jordi fins la Filà per a esmorzar. Una volta acabat, els dos apareixen vestits amb el trage oficial i reben l'aplaudiment unànime de tota la Filà, que els ovaciona en peu. El primer Tro, Rafa Jiménez Doménech dedica unes emotives paraules a Nando Jerez. Després d'acompanyar-los a l'Ajuntament, Víctor Rianza puja a l'autobús acompanyat pels dos darrers trons per iniciar la seua Glòria.

A les 10 en punt, Nando Jerez esclata d'emoció mentre s'endinsa en l'arrancà a la plaça d'Espanya, embolcallat pel compàs vibrant del pasdoble *A la guerra*, de Camilo Pérez Laporta. El seu rostre, il·luminat per la il·lusració, reflecteix la joia pura de qui somia despert, guiat amb solemnitat pel sergent moro. Cada pas al llarg del recorregut és una carícia d'orgull i Festa, una desfilada d'alegries que li bateguen dins el pit com una traca que mai no s'apaga.

Cap a les dos del migdia, l'alegria compartida arrela fort a la plaça, on tots els glorieros es reuneixen a l'Ajuntament per sentir la mascletà esclatar com una ovació del cel. Tot seguit, acompanyats per la música i l'afecte del poble, els dos glorieros travessen Sant Francesc, Santa Rita, Sant Nicolau i La Cordeta, com si cada carrer els tornara l'estima que ells han transmesit amb el seu somriure al llarg de l'acte. I així, amb el cor ple, arriben a la Filà per compartir un dinar que és més que un àpat: és un ritual d'amistat i germanor.

Diumenge, 27 d'abril – La Glòria Infantil:

Pel matí, al voltant de les 9 hores, els festers dels Ligeros es dirigeixen a arreplegar al jove Jan Sánchez Doménech, el glorieret d'enguany, a la Parròquia de Santa Maria. L'església, banyada per una llum suau del matí, rep l'arribada amb una calma que convida a la contemplació. L'ambient és proper i càlid, amb somriures i salutacions entre companys i familiars, en un moment senzill però carregat de significat per al xiquet.

Després, Jan és acompanyat fins a la seu social de la Filà, on el reben amb molt d'afecte. Enmig del bullici, troba un moment per agafar forces, donar un detall als Festers i deixar-se embolcallar per l'ambient festiu que comença a créixer al seu voltant. Tot just abans del migdia, amb una mirada decidida i el cor lleuger, és portat al Partidor, el punt on comencen els somnis i s'enceta el camí de la Glòria.

Col·locat a la segona esquadra, en la tretzena posició, el jove Ligeró inicia el seu recorregut pels carrers del centre. Amb els primers acords de *Primavera*, de Antonio Gisbert Espí, i després amb els compassos de *Chordiet*, de Gregorio Casasempere Juan, Jan avança amb pas ferm i mirada viva. La seua presència desperta tendresa i simpatia, i el seu somriure constant és una mostra clara de l'alegria que viu. Els glorieters baixen per Sant Nicolau amb una energia que contagia, deixant en cada pas un rastre de festa i il·lusió amb mirada carregada de futur.

La Glòria infantil finalitza davant el temple de Sant Jordi, on la comitiva es deté per tancar l'acte amb respecte i emoció continguda. Tot seguit, el cel tremola amb la segona mascletà de les festes, una explosió de llum i so que posa el punt final a l'acte. Després, Jan és acompanyat de nou a la Filà per a gaudir del dinar amb els amiguets, la família i la resta dels membres de la Filà.

Divendres, 2 de maig – Dia dels Musics:

La ciutat es desperta engalanada com una promesa, amb els balcons plens d'honor i els carrers en silenci, esperant. Tot i que el matí transcorre sense actes, l'aire porta una tensió dolça, una alegria continguda: hui comença la Nostra Festa, i el cor del poble bateja amb un ritme antic, ancestral, que tot ho ompli.

Quan arriba la vesprada i el trànsit de cotxes calla al centre, la llum daurada del capvespre acarona les façanes i fa brillar les teles, els metalls i les mirades. L'olor humit de les muntanyes —una mescla de pi, romaní i història— baixa pels barrancs i s'abraça amb l'emoció que puja des dels carrers, mentre comença l'Entrada de Bandes, des del País Valencià fins la Plaça d'Espanya, a les set en punt, com un himne que travessa el temps.

La Unió Musical de Planes, guiada per la mà delicada d'Ignacio Sanjuan Rodrigo, fa brollar el pasdoble *AMADO* de Ramón García i Soler com si fos una declaració d'amor al poble i a la música, guanyant, amb justícia, el concurs de bandes de 2025. Ja cap a les nou, el *SIG* de Gonzalo Barrachina tracta d'omplir la Plaça d'Espanya, malgrat les esquerdes del so que s'escapen pels carrers. Però el poble no cedeix. El poble canta. I ho fa amb tanta força i estima que ni els altaveus febles poden minvar la màgia d'aquell moment. És un clam, una unió, una veu col·lectiva que s'alça com un crit de festa i identitat.

Amb la mascletà tremolant encara als pulmons i l'enramada il·luminant la nit com un cel artificial, els Ligeros apareixen com estrelles que tornen a casa. Des de diversos punts del centre de la ciutat, s'encaminen cap a la Filà, amb fam, per a retrobar-se entorn de la taula i l'olleta alcoiana en la tradicional *Nit de les panxes buides*. I mentre el fum dels plats s'enfila lentament, com una oració laica, es comparteixen riures, anècdotes i l'alegria infinita d'estar, un any més, en el cor viu de la Festa.

Dissabte, 3 de maig, L'entrà:

Quan encara no ha despertat del tot la ciutat i la rosada es confon amb el perfum discret del romer i el timó, els Ligeros ja s'obrin pas per la Plaça d'Espanya. Són les 7:40 del matí i la llum tímida de l'alba acarona les façanes mentre Juan Carlos Cortés Díaz, amb pas segur i mirada atenta, marca el compàs com a cap d'una Diana que encén les primeres emocions del dia. Sons nets, complicitats mudes i mirades brillants acompanyen el despertar de la Festa, amb "La Diana dels Ligeros" de Pedro Joaquín Francés com a teló sonor d'una escena que es repeteix cada any però que mai no és la mateixa.

Tot segueix el seu curs fins que, a l'altura del carrer Bambú, el cap d'arrancada oficial sorprén trencant el protocol: el xafarot passa a mans d'Alexander Carchano, qui, entre aplaudiments i complicitats espontànies, viu un tram carregat de simbolisme fins al País Valencià, girant esquadra al carrer Sant Jordi davant de la figura de marmol del Sant Patró que allí descansa.

Amb la llum del matí fent-se forta entre balcons i fanals, el segon tram arriba amb un moment carregat de significat: Guzmán Egea Beneito, número u de la Filà, lidera l'arrancada amb sobrietat i emoció continguda. Els sons, els somriures... tot vibra al ritme d'un sentiment compartit, com si l'aire mateix portara molts records.

En el tercer tram, conegut entre nosaltres com el del "carbonato", Mauro Colomer pren el comandament sota les notes d'*El Capitán* de Camilo Pérez Laporta. Poc abans de les nou, els Ligeros es refugien a la seu per compartir l'esmorzar i descansar, mentre la ciutat ja bull amb nervis i il·lusió.

Quan el sol comença a baixar i la llum daurada de la vesprada pinta de mel les muntanyes d'Alcoi, arriba un dels moments més esperats: l'Entrada dels Moros. L'aire, carregat d'aromes de pi, encens i Festa, acompanya l'inici de la nostra desfilada a les 17:57. La Filà Ligeros avança pel Partidor, elegant i orgullosa. Al capdavant, Kissya García Roldán obri camí amb el banderí de la Filà, i darrere d'ella, quatre banderins donen pas a una comitiva impecable.

L' esquadra de blancs pren posició, entre l'expectació i els aplaudiments, capitanejada per Rafael Jiménez Domènech. I és llavors quan el temps sembla aturar-se: la seua filla Amira li entrega el xafarot, en un gest senzill i profund, que encén la pell i humiteja els ulls dels qui ho presencien. L'arrancada es produeix entre les notes vibrants d'*Als Ligeros* interpretades per la banda de Planes. Tot flueix, tot s'entén sense paraules.

L'esquadreta de xiquets desfila amb frescor i tendresa, com una alenada d'aire nou que assegura la continuïtat de la tradició. Una carrossa, precedida per llançadors, introdueix als veterans enmig d'un homenatge ple de respecte. Els festers que toquen la percussió prenen el relleu i escampen el seu ritme viu pels carrers, mentre els festers de a peu, vestits amb el trage complet, omplien la via amb orgull. Finalment, la carrossa dels xiquets Ligeros i, tancant el seguici, el cop d'aquest 2025: Nando Jerez, gloriario, qui amb la seua presència tanca una Entrada que ha deixat en l'aire de la vesprada la certesa que la Festa, una vegada més, ha parlat al cor de tot un poble.

Diumenge, 4 de maig, dia de Sant Jordi:

Quan el sol ja comença a pujar i la brisa fresca del matí acaricia les fulles dels arbres, a les 9:30 la Segona Diana dels Ligeros desperta amb la seva màgia des del tram del parterre, just davant del pub Delirium, en plena avinguda del País Valencià. El cel, d'un blau net i radiant, sembla voler donar la benvinguda a un acte que, tot i haver nascut per als més menuts, s'ha convertit en una cita imprescindible per als festers de totes les edats. Les esquadres infantils desfilen plenes d'energia i els seus ulls brillen plens d'emoció mentre ressona en l'aire el pasdoble "Aitana", que acompanya els seus passos amb una melodia alegre i contagiosa.

La processó de la relíquia, un tresor estimat per tot el poble d'Alcoi, esdevé un moment carregat de solemnitat i devoció. Un savi alcoià ja va dir que "el poble d'Alcoi la sap aplaudir molt bé", i no podia estar més encertat. Sota un sol beneït que il·lumina cada racó, José Manuel Muñoz Zamora, amb un orgull serè i un pas ferm, du el banderí de la Filà en aquesta "petita joia" processional.

Després de la mascletà a la Plaça d'Espanya al voltant de les 14 del migdia, tots ens reunim a la seu social per compartir el dinar del Dia de Sant Jordi. La junta directiva, en paraules del Primer Tro Rafa Jiménez, rendeix homenatge a la Unió Musical de Planes pel seu merescut guardó a la desfilada de bandes. L'ambient es fa més càlid i emotiu amb el lliurament de les insígnies que reconeixen 25 i 50 anys de dedicació i entrega a la Filà:

- **25 anys:** Jorge Pérez Moncho, Aitor García Juan, Julián Fernández Pedraza, Francisco Fernández Belda, Juan Carlos Cortés Díaz i Rubén Ripoll Sendra.
- **50 anys:** Vicente Antonio Cortés Ferrer, Leopoldo Linares Pérez i José Luis Sanchís Vidal, encara que ell decideix esperar al seu fill per a que se li otorgue la insígnia.

Processó General:

Més tard, cap a les 19 hores, ja en la Processó General, els membres de la Filà es concentren prop del Casal de Sant Jordi, on l'heràldica és portada pel fester Julián Ríaza Jordá, mentre el cop Jordi Castañer Montava tanca la desfilada. La Unió Musical de Planes interpreta amb solemnitat la marxa "IN EO", una composició recent d'Ignacio Sanjuan, estrenada el 6 d'abril de 2024, que en llatí significa "des de dins". Aquelles notes profundes ressonen pels carrers antics, com un batec que connecta passat, present i futur, embolcallant als festers i al poble d'Alcoi en un moment d'intensa comunió i emoció compartida.

Dilluns, 5 de maig, l'Alardo:

Fortuna favorable, pon en tu rueda un clavo

Y mantente involuble, constante siempre

Y firme en ampararnos....

L'any 2025, els Ligeros acompanyem el capità dels Abencerrajes i, cap a les 11:15, es reunim a la part alta d'Alcoi, en El Camí, per encetar l'alardo amb valentia, dirigint-se amb pas ferm cap a la Plaça d'Espanya. Una colla de cinquanta festers i festeres empenyen les tropes cristianes, avançant amb coratge fins a plantar-se davant del castell cap a la una del migdia, on tot l'arsenal esclata en un clam poderós i vibrant, disparant a l'uníson com un cor de foc. El cop d'enguany recau en mans de Julián Ríaza López, Carlos Vicente Cortés Olmo i José Miguel Sánchez Ortiz, qui deixen la seva empremta.

El bàndol moro triomfa i a les almenares del castell onegen amb solemnitat les banderes de tafetà verd, bordades amb mitges llunes blanques que dansen suaument amb el vent. És moment de reposar, de retrobar-se, i la Filà es congrega per compartir un dinar ple de complicitats. Durant l'àpat, el Primer Tro Rafa Jiménez, amb veu carregada de gratitud, dirigeix unes paraules plenes d'agraïment a tota la Filà, reconeixent la seva dedicació i esforç. L'homenatge més emotiu es reserva per a Guzmán Egea, el fester més veterà, que, amb gest senzill però carregat de tendresa, obsequia a totes les dones presents amb un detall. L'emoció li esclata dins i, sense poder contenir-la, deixa escapar llàgrimes que contagien als assistents, que s'alcen en peu per aplaudir-lo amb afecte i respecte profund.

A la vesprada, cap a les 17:45 hores, després de l'ambaixada cristiana, els Ligeros sorgeixen des de darrere del castell, disparant amb fúria i precisió al costat del capità moro. L'alardo avança sense sobresalts, tot i que es nota una lleu davallada en el nombre de tiradors. No obstant això, uns vint i nou membres de la Filà viuen el caliu del foc i l'espurna de la passió. Les tropes cristianes pressionen i els moros es veuen obligats a retrocedir. Cap a les 19:15, el cop dels Ligeros ressona per última vegada, tancant un any més aquesta batalla ancestral.

La Festa, que va començar fa tres dies "quan l'alba esquinçava el silenci de la serra", s'esvaeix a poc a poc, com el fum delicat que s'escapa entre els dits. Només queda el darrer acte, potser el més íntim, el més carregat d'essència i emoció. Els voltants del castell s'omplen d'ànimes expectants, la Plaça batega plena de vida i els carrers adjacents es converteixen en rierols humans que es fonen en un sol impuls.

Quan el sol es pon, les llums de l'enramada s'apaguen una a una, i el cel s'il·lumina amb un espectacle de colors que sembla el darrer sospir màgic de les almenares del castell. A la llunyania, la figura d'un xiquet es retalla contra la posta: és Sant Jordiet, el nen llegendari que, segons la tradició, va guiar amb la seva llum els cavallers del Conqueridor. El "Sig" de Barrachina ressona amb gravetat i solemnitat, mentre les fletxes de foc il·luminen el cel, unint tots els cors en un instant efímer i etern. Sant Jordiet es fon lentament entre la boira, com un somni que s'allunya.

Torna la llum a l'enramada. I amb ella, el silenci dolç del comiat. La Festa s'ha acabat. Fins l'any que ve.

Víctor Riaza Pastor.

Cronista de la Filà Ligeros d'Alcoi.